

ВИСНОВОК

До протоколу № 188
від 22 жовтня 2025 року

до проекту Закону України
«Про інвестиційні фонди»
(реєстр. № 13246 від 01.05.2025)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (далі – Комітет) за дорученням Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука на своєму засіданні 22 жовтня 2025 року (протокол № 188) розглянув у межах предмету відання проект Закону України «Про інвестиційні фонди» (реєстр. № 13246 від 01.05.2025), поданий народним депутатом України Я. Железняком, і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

У пояснювальній записці зазначено, що законопроект розроблено з метою вдосконалення та гармонізації законодавства про інвестиційні фонди та інвестиційні послуги відповідно до європейських практик та стандартів, що сприятиме захисту прав інвесторів та розширенню можливостей для залучення капіталу.

Проектом Закону України «Про інвестиційні фонди» передбачено запровадження в Україні законодавчого поля для діяльності інвестиційних фондів у відповідності до актів ЄС, дія якого розповсюджуватиметься на новостворені інвестиційні фонди, а також передбачено перехідний період та можливість трансформації діяльності існуючих інститутів спільного інвестування у інвестиційні фонди.

Проект акта на момент підготовки висновку не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 11.02.2025 № 4228-ІХ.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило до законопроекту низку зауважень, серед яких відсутні такі, що прямо стосуються сфери освіти і науки, однак зазначає, що в проекті акта відсутні правові механізми, які дозволяли б через інвестиційні фонди здійснювати краудфандинг, грантове фінансування та інші форми інвестування для підтримки, у т.ч. науки, освіти та бюджетних установ.

Комітет з питань бюджету зазначає, що законопроект матиме опосередкований вплив на показники бюджету. Починаючи з 2027 року може призвести до збільшення доходів державного бюджету від штрафів у разі виявлення відповідних порушень та/або може потребувати додаткових видатків державного бюджету на функціонування Національної комісії з питань цінних паперів та фондового ринку в частині виконання передбачених законопроектом повноважень залежно від вжиття заходів щодо економного і ефективного використання бюджетних коштів та практики застосування даної законодавчої ініціативи.

Міністерство освіти і науки України не має пропозицій та зауважень до тексту законопроекту.

Міністерство фінансів України у межах компетенції зауважень до законопроекту не має.

Національна академія правових наук України (далі – НАПрНУ) надає низку рекомендацій та зауважень до законопроекту та зазначає, що його положення потребують уточнень у частині їх належної адаптації до національної правової системи України та економічних реалій, зокрема щодо стимулювання внутрішнього інвестора, а також правового регулювання краудфандингу та грантової підтримки як видів інвестування.

Із метою забезпечення комплексного підходу до правового регулювання інституцій спільного інвестування та створення передумов для розвитку внутрішнього інвестора, НАПрНУ вважає за доцільне внести відповідні системні зміни до Податкового кодексу України, а також доповнити законопроект положеннями щодо фіскального стимулювання участі фізичних осіб у діяльності інвестиційних фондів. Такий підхід відповідатиме принципам Європейського Союзу щодо розвитку ринку роздрібного інвестування та фінансової інклюзії.

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» повідомляє про відсутність зауважень до законопроекту.

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад» (далі – УАРОР), розглянувши проект Закону в межах компетенції, підтримує необхідність прийняття законодавчої ініціативи, яка спрямована на вдосконалення та гармонізацію законодавства про інвестиційні фонди та інвестиційні послуги, відповідно до європейських практик та стандартів, що сприятиме захисту прав інвесторів та розширенню можливостей для залучення капіталу.

Разом з тим УАРОР зауважує, що на розгляді Верховної Ради України знаходиться проект Закону України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо інвестиційних фондів» (реєстр. №13247 від 01.05.2025), яким пропонується внести зміни до Цивільного кодексу України в частині визначення організаційно-правової форми інвестиційного фонду як юридичної особи, яка здійснює емісію інвестиційних сертифікатів, а також визначити основні принципи правового статусу, створення, розподілу прибутку інвестиційного фонду, вимоги щодо установчих документів тощо. Враховуючи те, що проекти Законів № 13246 та № 13247 пов'язані, УАРОР пропонує розглядати Верховною Радою України їх одночасно.

Офіс підтримки адаптації законодавства України до положень права Європейського союзу зазначає про наявність положень, які стосуються міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та права Європейського Союзу.

Підкомітет з питань вищої освіти розглянувши на своєму засіданні 25 серпня 2025 року законопроект реєстр. № 13246 та надані до нього експертні висновки, пропонує за результатами його розгляду на засіданні Комітету з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України прийняти зазначений проект Закону за основу *за умови опрацювання правових механізмів, які дозволяли б через інвестиційні фонди здійснювати краудфандинг, грантове фінансування та інші форми інвестування для підтримки, у т.ч. науки, освіти та бюджетних установ.*

Заслухавши та обговоривши інформацію голови підкомітету з питань вищої освіти Ю. Гришиної, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» проект Закону України «Про інвестиційні фонди» (реєстр. № 13246 від 01.05.2025), поданий народним депутатом України Я. Железняком, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Направити цей Висновок та висновки Національної академії правових наук України, Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад» до Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики, визначеному головним з підготовки цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК